

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут права. Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Розробник(и)	Старинський Микола Володимирович
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-ЕНЕА – третій цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	14 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 6 кредитів ЄКТС, 180 годин, з яких 30 год.лекція, 20 год. практичних занять
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для всіх освітніх програм спеціальності 081 "Право"
Передумови для вивчення дисципліни	Наявність ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття здобувачами теоретичних і практичних знань щодо механізму правового регулювання суспільних відносин, вивчення сучасних правових інструментів за допомогою яких може здійснюватись проектування моделей суспільних відносин та їх закріплення в чинному законодавстві

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення правового регулювання суспільних відносин
Тема 1 Порядок як основа стабільного розвитку суспільства «Порядок» як теоретико-філософський концепт. Види та характеристика соціального порядку. Функції та особливості формування соціального порядку як передумови правового порядку
Тема 2 Правовий порядок та його роль в розвитку суспільства Поняття та характеристика правового порядку. Юридичні вчення про правовий порядок. Встановлення правового порядку. Вплив правопорядку на розвиток суспільства. Попит на право як правова категорія сучасності.

Тема 3 Соціальні відносини та правовідносини

Поняття соціальних відносин та їх характеристика. Види соціальних відносин. Фактори впливу на виникнення, розвиток і припинення соціальних відносин. Поняття правовідносин та їх характеристика. Фактори впливу на виникнення, розвиток і припинення правових відносин

Тема 4 Правові інструменти (правові засоби) регулювання суспільних відносин

Поняття правових засобів (інструментів) та їх характеристика. Види правових засобів (інструментів). Правові інструменти регулювання публічних відносин, Правові інструменти регулювання приватних відносин

Тема 5 Юридичні конструкції в правовому регулюванні суспільних відносин

Поняття юридичних конструкцій. Види юридичних конструкцій. Функції юридичних конструкцій.

Тема 6 Юридична техніка

Поняття та сутність юридичної техніки. Співвідношення юридичної техніки з суміжними поняттями. Види юридичної техніки.

Модуль 2. Спеціальна частина

Тема 7 Норми права та їх характеристика як правового інструменту регулювання суспільних відносин

Поняття норми права. Види норм права. Структура норм права. Спеціальні норми права.

Тема 8 Законодавчі дефініції як основний інструмент регулювання суспільних відносин

Поняття юридичної лінгвістики. Характеристика мови в праві. Поняття та характеристика правових термінів (дефініцій). Особливості їх конструювання. Види юридичних термінів (дефініцій)

Тема 9 Правові презумпції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин

Розвиток вчення про презумпції в праві. Поняття та характеристика правових презумпцій. Види правових презумпцій.

Тема 10 Юридичні фікції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин

Поняття юридичних фікцій. Розвиток вчення про юридичні фікції. Функції юридичних фікцій. особливості використання юридичних фікцій в нормативних актах на правові наслідки цього.

Тема 11 Правові стимули як засіб регулювання суспільних відносин

Поняття правових стимулів. Види правових стимулів. Правові стимули в регулюванні публічних відносин, Правові стимули в регулюванні приватних відносин.

Тема 12 Правові обмеження як засіб регулювання суспільних відносин

Поняття та характеристика правових обмежень. Види правових обмежень. правові обмеження в регулюванні публічних відносин. Правові обмеження в регулюванні приватних відносин. Юридична відповідальність як вид правових обмежень

Тема 13 Оціночні поняття в системі засобів регулювання суспільних відносин

Поняття та характеристика оціночних понять в праві. Функції оціночних понять в регулюванні суспільних відносин. особливості використання оціночних понять та наслідки цього.

Тема 14 Правові стани як інструмент регулювання суспільних відносин

Поняття та характеристика правових станів. Види правових станів. особливості закріпленні правових станів в законодавстві та наслідки цього.

Тема 15 Нейтралізація правових норм як засіб регулювання суспільних відносин

Поняття нейтралізації правових норм. Види нейтралізації правових норм. Субєкти нейтралізації правових норм. Наслідки нейтралізації правових норм.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	виявляти, розуміти та узагальнювати сучасні актуальні комплексні проблеми в галузі права, ґрунтуючись на його концепціях та доктринах, визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів та наслідків як об'єкта наукового дослідження.
РН2	аналітично опрацювати правові проблеми та будівати правові моделі.
РН3	розуміти та прогнозувати природу та розвиток правової системи, провадити наукові дослідження сучасних правових систем.
РН4	використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 081 Право:

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Порядок як основа стабільного розвитку суспільства
Лк1 "Порядок як основа стабільного розвитку суспільства" 1. «Порядок» як теоретико-філософський концепти 2. Види та характеристика соціального порядку 3. Соціальний порядок та його характеристика
Пр1 "Порядок як основа стабільного розвитку суспільства" 1. «Порядок» як теоретико-філософський концепти 2. Соціальний порядок та його характеристика 3. Фактори впливу на становлення соціального порядку
Тема 2. Правовий порядок та його роль в розвитку суспільства
Лк2 "Правовий порядок та його роль в розвитку суспільства" 1. Поняття та характеристика правового порядку. 2. Юридичні вчення про правовий порядок. 3. Встановлення правового порядку.
Пр2 "Правовий порядок та його роль в розвитку суспільства" 1. Поняття та характеристика правового порядку. 2. Юридичні вчення про правовий порядок. 3. Встановлення правового порядку. 4. Вплив правопорядку на розвиток суспільства. 5. Попит на право як правова категорія сучасності.
Тема 3. Соціальні відносини та правовідносини

<p>Лк3 "Соціальні відносини та правовідносини"</p> <p>Поняття соціальних відносин та їх характеристика Поняття правовідносин та їх характеристика</p>
<p>Тема 4. Правові інструменти (правові засоби) регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк4 "Правові інструменти (правові засоби) регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття правових засобів (інструментів) та їх характеристика 2. Види правових засобів (інструментів)</p>
<p>Пр3 "Правові інструменти (правові засоби) регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття правових засобів (інструментів) та їх характеристика 2. Види правових засобів (інструментів)</p>
<p>Тема 5. Юридичні конструкції в правовому регулюванні суспільних відносин</p>
<p>Лк5 "Юридичні конструкції в правовому регулюванні суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття юридичних конструкцій 2. Види юридичних конструкцій 3. Функції юридичних конструкцій</p>
<p>Пр4 "Юридичні конструкції в правовому регулюванні суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття юридичних конструкцій 2. Види юридичних конструкцій 3. Функції юридичних конструкцій</p>
<p>Тема 6. Юридична техніка</p>
<p>Лк6 "Юридична техніка"</p> <p>1. Поняття та сутність юридичної техніки 2. Співвідношення юридичної техніки з суміжними поняттями 3. Види юридичної техніки</p>
<p>Тема 7. Норми права та їх характеристика як правового інструменту регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк7 "Норми права та їх характеристика як правового інструменту регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття норми права. 2. Види норм права 3. Структура норм права. 4. Спеціальні норми права</p>
<p>Пр5 "Норми права та їх характеристика як правового інструменту регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття норми права. 2. Види норм права 3. Структура норм права. 4. Спеціальні норми права</p>
<p>Тема 8. Законодавчі дефініції як основний інструмент регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк8 "Законодавчі дефініції як основний інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття юридичної лінгвістики. Характеристика мови в праві 2. Поняття та характеристика правових термінів (дефініцій). Особливості їх конструювання 3. Види юридичних термінів (дефініцій)</p>
<p>Тема 9. Правові презумпції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин</p>

<p>Лк9 "Правові презумпції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Розвиток вчення про презумпції в праві 2. Поняття та характеристика правових презумпцій 3. Види правових презумпцій</p>
<p>Пр6 "Правові презумпції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Розвиток вчення про презумпції в праві 2. Поняття та характеристика правових презумпцій 3. Види правових презумпцій</p>
<p>Тема 10. Юридичні фікції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк10 "Юридичні фікції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття юридичних фікцій 2. Розвиток вчення про правові фікції 3. Функції юридичних фікцій</p>
<p>Пр7 "Юридичні фікції як правовий інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття юридичних фікцій 2. Розвиток вчення про правові фікції 3. Функції юридичних фікцій</p>
<p>Тема 11. Правові стимули як засіб регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк11 "Правові стимули як засіб регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття правових стимулів 2. Види правових стимулів</p>
<p>Пр8 "Правові стимули як засіб регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття правових стимулів 2. Види правових стимулів 3. Правові стимули в егулюванні публічних відносин 4. Правові стимули в регулюванні приватних відносин</p>
<p>Тема 12. Правові обмеження як засіб регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк12 "Правові обмеження як засіб регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття та характеристика правових обмежень 2. Види правових обмежень 3. Юридична відповідальність як вид правових обмежень</p>
<p>Тема 13. Оціночні поняття в системі засобів регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк13 "Оціночні поняття в системі засобів регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття та характеристика оціночних понять в праві 2. Функції оціночних понять в регулюванні суспільних відносин</p>
<p>Пр9 "Оціночні поняття в системі засобів регулювання суспільних відноси"</p> <p>1. Поняття та характеристика оціночних понять в праві 2. Функції оціночних понять в регулюванні суспільних відносин</p>
<p>Тема 14. Правові стани як інструмент регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк14 "Правові стани як інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття та характеристика правових станів. 2. Види правових станів. 3. особливості закріпленні правових станів в законодавстві та наслідки цього.</p>

<p>Пр14 "Правові стани як інструмент регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття та характеристика правових станів. 2. Види правових станів. 3. Особливості закріпленні правових станів в законодавстві та наслідки цього.</p>
<p>Тема 15. Нейтралізація правових норм як засіб регулювання суспільних відносин</p>
<p>Лк15 "Нейтралізація правових норм як засіб регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття нейтралізації правових норм. 2. Види нейтралізації правових норм. 3. Суб'єкти нейтралізації правових норм. 4. Наслідки нейтралізації правових норм</p>
<p>Пр10 "Нейтралізація правових норм як засіб регулювання суспільних відносин"</p> <p>1. Поняття нейтралізації правових норм. 2. Види нейтралізації правових норм. 3. Суб'єкти нейтралізації правових норм. 4. Наслідки нейтралізації правових норм</p>

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Індивідуальний дослідницький проект
НД2	Обговорення кейсів
НД3	Підготовка до лекцій
НД4	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД5	Підготовка до практичних занять
НД6	Підготовка мультимедійних презентацій
НД7	Участь в обговоренні-дискусії (групові та парні)

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Дослідницька робота
МН3	Лекції-дискусії
МН4	Проблемно-пошуковий метод
МН5	Проблемний семінар

Лекція. В процесі викладення навчальної дисципліни будуть застосовуватися такі види лекцій: викладення теоретичного матеріалу (теми 1, 2, 3,4, 5), оглядові лекції з використанням опорного конспекту (теми 13, 14), лекції-дискусії (теми 7-9), інформаційні лекції (теми 6-15), підсумкові лекції. Залежно від методів викладення навчального матеріалу в процесі викладення окремих тем можливим є застосування таких видів лекцій як монологічна, інформаційно-проблемна, проблемна, лекція бесіда або їх поєднання. Практичні заняття: розв'язання типових завдань, робота малими групами над вирішенням практичних ситуацій.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Шкала оцінювання ECTS	Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
E	Виконання задовольняє мінімальні критерії	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
FX	Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
F	Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Взаємооцінювання (peer assessment)
МФО2	Експрес-тестування
МФО3	Захист презентацій та рефератів
МФО4	Розв'язування ситуаційних завдань
МФО4	Перевірка та оцінювання письмових завдань

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)
МСО2	Науковий звіт
МСО3	Оцінювання письмових робіт
МСО4	Підсумковий контроль: екзамен
МСО5	Складання комплексного письмового модульного контролю

Контрольні заходи:

2 семестр		100 балів
МСО1. Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)		15
		15
МСО2. Науковий звіт		20
		20
МСО3. Оцінювання письмових робіт		15
	15x1	15
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен		40
		40

МСО5. Складання комплексного письмового модульного контролю	10
2x5	10

Контрольні заходи в особливому випадку:

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди
ЗН3	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН4	Телекомунікаційні мережі

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Кравчук М. В. Проблеми теорії держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. – 3-тє вид., змін. й допов. / М. В. Кравчук (авт.-упоряд.). – Тернопіль : Екон. думка, 2016. – 420 с.
2	Макушев П. В., Хрідочкін А. В. Теорія правозастосування: навч. посіб. Дніпро: Гельветика, 2018. 360 с.
3	Поляков А. В. Общая теория права: проблемы интерпретации в контексте коммуникативного подхода: учеб. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Проспект, 2016. 832 с
4	Social and Legal Norms by Matthias Baier (Editor) Routledge; 2020.- 368 p
5	Introduction to Law Softcover reprint of the original 2nd ed. 2017 Edition by Jaap Hage (Editor), Antonia Waltermann (Editor), Bram Akkermans (Editor). 2020. 406 p.
Допоміжна література	
1	Павлишин О. В. Правова реальність як знакова система: моногр. Харків: Право, 2017. 336 с.
2	Мельничук О. С. Міська правова система: теоретичні та нормативні засад: моногр. Одеса: Фенікс, 2015. 404 с
3	Черкас М. Є. Правосвідомість та її функції в механізмі правового регулювання: моногр. Харків: НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2014. 153 с
4	Околита С. В. Справедливість та законність як принципи державноправового регулювання: дис. ... канд. наук держ. упр. Київ, 2000. 178 с
5	Баймуратов М. О. Міжнародний економічний правопорядок: актуальні питання правового регулювання: моногр. Суми: Університетська книга, 2011. 257 с.
6	Арабаджи Н. Б. Аксиологія сучасного правового порядку: моногр. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. 185 с.
7	Сидоренко А. С. Зловживання правом суб'єктами трудових правовідносин: теоретико-практичне дослідження: моногр. Харків: Право, 2014. 197 с.

8	The Concept of Law (Clarendon Law Series) 3rd Edition. by HLA Hart (Author), Leslie Green (Author), Joseph Raz (Author), Penelope A. Bulloch (Author). Oxford University Press. 2020. - 380 p.
9	Ronald Dworkin. Law's Empire. Belknap Press of Harvard University Press. 2019 (1st edition (January 1, 1986)). 470 p.
10	Ronald Dworkin The Philosophy of Law (Oxford Readings in Philosophy). Oxford University Press . 2016 (1st edition (January 6, 1977)). 190 p.